

03.04.2017

STM:N MUISTIO MAA- JA METSÄTALOUSVALIOKUNTA HE 15/2017 VP

Maa- ja metsätalousvaliokunta on kutsunut sosiaali- ja terveysministeriön kuultavaksi hallituksen esityksestä eduskunnalle maakuntien perustamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisen uudistusta koskevaksi lainsäädännöksi sekä Euroopan paikallisen itsehallinnon peruskirjan 12 ja 13 artiklan mukaisen ilmoituksen antamiseksi (HE 15/2017). Asia on saapunut maa- ja metsätalousvaliokuntaan lausunnon antamista varten (sosiaali- ja terveysvaliokunnalle) erityisesti EU-tukien maksajavirastotehtävien ja eläinlääkäripalvelujen järjestämisen osalta.

Kuntien vastuulla olevia ympäristöterveydenhuollon tehtäviä ovat elintarvikevalvonta, terveydensuojelu, tupakkalain valvonta, eläinlääkintähuolto, yleinen ympäristöterveyshaittojen arviointi ja ympäristöterveyden erityistilanteisiin varautuminen. Tehtävien järjestämiseen liittyvien synergiaetujen vuoksi kyseiset tehtävät on järjestetty kunnissa tai kuntien yhteistoiminta-alueilla yhdessä, vaikka terveydensuojelun ja tupakkalain mukaiset tehtävät kuuluvat STM:n hallinnonalaan ja elintarvikkeisiin ja eläinlääkintähuoltoon kuuluvat tehtävät MMM:n hallinnonalaan.

Hallituksen 5.4.2016 tekemän linjauksen mukaan maakunnan järjestettäväksi siirretään ympäristöterveydenhuollon järjestäminen ja elintarvikevalvonnan, eläinten terveyden ja hyvinvoinnin ja sen valvonnan tehtävät kunnista, aluehallintovirastoista ja ELY-keskuksista. Tämän lisäksi hallitus linjasi, että riittävän osaamisen ja resurssit omaava kunta voi kuitenkin laissa säädettyjen kriteerien täyttyessä sopia maakunnan kanssa järjestämisvastuun siirtämisestä tältä osin kunnalle.

Sosiaali- ja terveysministeriö pitää hyvänä asiana sitä, että kyseinen hallituksen linjaus on päätynyt sellaisenaan hallituksen esitykseen. Pienimmissä ympäristöterveydenhuollon valvontayksiköissä resurssit eivät ole riittäneet erikoistumiseen valvonnan eri sektoreille. Ympäristöterveydenhuollon tehtävien siirtäminen kunnista maakuntiin mahdollistaa nykyistä laajemman erikoistumisen ja parantaa siten viranomaisten toimintaa.

Ympäristöterveydenhuollon tehtävien siirtyminen kunnasta maakuntaan mahdollistaa myös nykyistä tiiviimmän yhteistyön maakuntaan siirtyvien muiden toimintojen, kuten alkoholilupahallinnon, terveydenhuollon, maaseutuhallinnon, maakunnallisen maankäytön suunnittelun, pelastustoimen ja vesihallinnon kanssa. Tämä on tärkeää sujuvan valvontatyön lisäksi myös varautumisen näkökulmasta.

Hallituksen linjauksessa on mahdollistettu järjestämisvastuun siirto maakunnalta tietyt kriteerit täyttävälle kunnalle. Kyseisen järjestämisvastuuta koskevan lain valmistelu on käynnissä hyvässä yhteistyössä STM:n ja MMM:n kesken.

Sosiaali- ja terveysministeriö toivoo, että kyseinen lakiesitys etenee ja tulevaisuudessa maakunnissa organisaatiot rakentuvat eri hallinnonalojen matalan kynnyksen yhteistyölle. Maakunnan sisäisen yhteistyön lisäksi ympäristöterveydenhuollon yhteistyö muun muassa kuntien ympäristönsuojeluviranomaisten, rakennusvalvontaviranomaisten ja maankäytön suunnittelun kanssa on tärkeää varmistaa.

Neuvotteleva virkamies

Vesa Pekkola

TIEDOKSI

Perhe- ja peruspalveluministeri, Juha Rehula
Erityisavustaja, Hanna-Maija Kause
Erityisavustaja, Riikka Pirkkalainen
Kansliapäällikkö, Päivi Sillanaukee
Osastopäällikkö, Veli-Mikko Niemi
Johtaja, Jari Keinänen

